

Jaarverslag

2003

Kerngegevens 2003 Zuiveringschap Limburg

Taak Zorg voor de kwaliteit van het Limburgse oppervlaktewater met uitzondering van de Maas en de grote scheepvaartkanalen.

Aantal medewerkers per 31-12-2003	307
Inkomsten	€ 71,3 miljoen
Uitgaven	€ 77,2 miljoen
Negatief jaarrekeningresultaat	€ 5,9 miljoen
Investerings	€ 26,5 miljoen
Aantal zuiveringsinstallaties	18
Aantal rioolgemaal	142
Lengte leidingnet in km	532
Aantal bergingsbassins	10
Ontwerpcapaciteit	2.300.000 vervuilingsseenheden

Biologisch zuiveringsrendement	95,3 %
Gezuiverd afvalwater	170 miljoen m ³
Aantal (bedrijfs)controles	5.000
Aantal vergunningen / meldingen	700
Gemeenten met gemeentelijk rioleringsplan	47 (allemaal)
Aantal vervuilingseenheden (heffing)	1.700.000
Tarief per vervuilingseenheid	€ 39,90
Heffingsplichtige huishoudens	450.000
Heffingsplichtige bedrijven	35.000
Aantal onderzochte monsters	12.000
Gemiddeld aantal analyses per monster	10

Waar wij voor staan

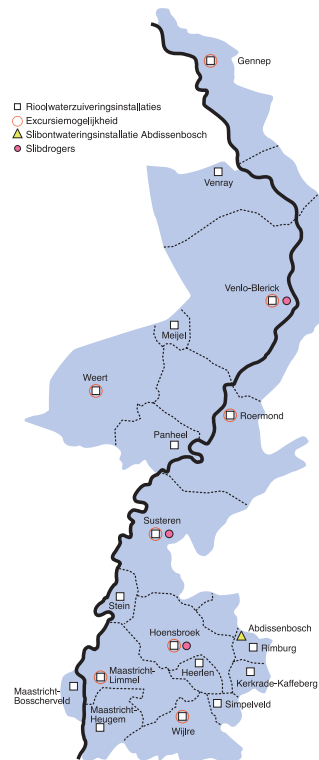
Binnen de kaders van het Limburgse waterschapsbestel zijn wij een organisatie die mede zorgdraagt voor het verbeteren van de waterkwaliteit in de provincie Limburg.

Wij staan in de maatschappij en werken uitgaande van onze maatschappelijke verantwoordelijkheid.

Dit doen wij door efficiënt, effectief en zuinig om te gaan met gemeenschapsgelden vanuit het belang van de inwoners en de bedrijven van de Provincie Limburg.

Integriteit, betrouwbaarheid en openheid zijn hierbij de basis van ons handelen.

Overzicht rioolwaterzuiveringsinstallaties Limburg in 2003

Inhoud

Voorwoord

Financieel verslag	3
Waterkwaliteit	7
Milieuverslag	11
Sociaal verslag	15

Organisatieschema Bestuursamenstelling

Colofon

Voorwoord

Het jaar 2003 was een overgangsjaar: van oud naar nieuw. Van (Waterschap) Zuiveringschap Limburg naar het nieuwe Waterschapsbedrijf Limburg. Per 1 januari 2004 zijn wij de gemeenschappelijke uitvoeringsorganisatie van en voor het Waterschap Peel en Maasvallei in Noord-Limburg en voor het Waterschap Roer en Overmaas in Zuid-Limburg.

Het Zuiveringschap is nagenoeg helemaal opgegaan in het nieuwe Waterschapsbedrijf Limburg. Grootste organisatorische personeelswijzigingen waren het verplaatsen van de afdeling Waterkwaliteitsbeheer van Roermond naar de waterschapshuizen in Blerick en Sittard én het verhuizen van de afdelingen Heffing en Invordering van de waterschappen naar het Waterschapsbedrijf Limburg in Roermond. Door deze afdelingen onder één dak te brengen kunnen waterschapshellingen Limburgbreed op één nota worden verstrekt. Hier gaan wij voor: klantgericht én efficiënt werken. Parallel aan bovengenoemde organisatiewijzigingen heeft een efficiencyverbetering en besparingsoperatie plaatsgevonden.

Er heeft in 2003 een onderzoek plaatsgevonden naar de mogelijke vorming van een Waterketenbedrijf Limburg. Hierin kunnen, met het accent op kunnen, Waterleidingmaatschappij Limburg (WML), Waterschapsbedrijf Limburg en de rioleringsactiviteiten van de Limburgse gemeenten opgaan.

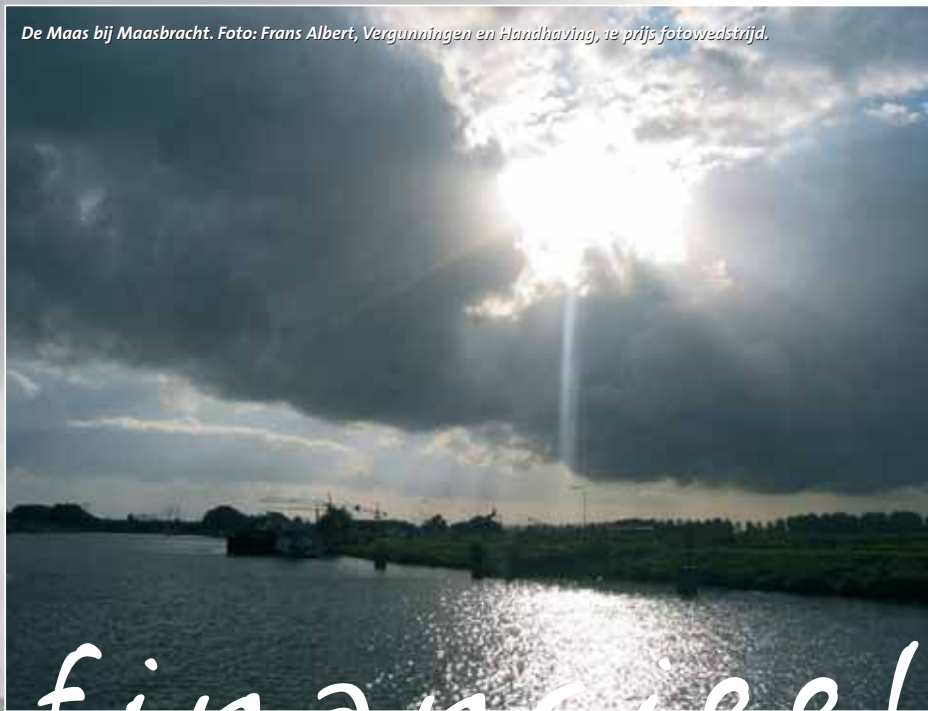
De naam Waterschapsbedrijf drukt bedrijfsmatigheid uit. Daar staan wij voor! De organisatiestructuur is hierop ingericht: wij willen efficiënt, effectief, zuinig en transparant zijn. Naar binnen toe en ook naar buiten. De structuur van onze organisatie is dan ook zo gekozen dat tweerichtingsverkeer snel tot stand komt: we hebben vier zelfstandige units, twee adviserende, ondersteunende stafunits en een directeur (voor meer informatie zie organisatieschema achterin). Het selecteren van het nieuwe management en daarna het plaatsen van de medewerkers in het nieuwe bedrijf is arbeidsintensief en soms pijnlijk geweest.

Volgens de gekozen weg kan onze uitvoerende organisatie beleids-luw opereren. Daarom bestaat het bestuur van dit bedrijf slechts uit een kleine afvaardiging van de twee Limburgse waterschapsbesturen. Dit is vergelijkbaar met het functioneren van een Raad van Commissarissen.

Eind 2003 stond vooral in het teken van afscheid nemen. Van de organisatie (Waterschap) Zuiveringschap Limburg (WZL) als waterkwaliteitsbeheerder, drie decennia lang. En van onze bestuurders en enkele medewerkers. Een intensief, roerig, spannend jaar zit erop. Wat blijft is de ervaring en herinnering aan het (W)ZL. Deze ligt vast in het boek 'Waterkwaliteit in geuren & kleuren'. En... dient als fundament voor het Waterschapsbedrijf Limburg.

Samen met u zien wij de toekomst vernieuwend en bedrijfsmatig tegemoet!

Ir. G.C. Stevens
Directeur

De Maas bij Maasbracht. Foto: Frans Albert, Vergunningen en Handhaving, 1e prijs fotowedstrijd.

Dit zijn de laatste jaarcijfers van het
 Zuiveringschap Limburg. De meeste
 activiteiten van het Zuiveringschap
 Limburg zijn per 1 januari 2004
 overgegaan naar het
 Waterschapsbedrijf Limburg.
 Ook de activa en passiva zijn aan
 het einde van 2003 vrijwel volledig
 ingebracht in het nieuwe
 Waterschapsbedrijf Limburg.

financieel

Financieel verslag

Uitgaven

Bijna 80 % van alle uitgaven in 2003 gaan naar het exploiteren van de zuiveringsinstallaties, het transportstelsel en de slibverwerking.

Uitgaven x € 1.000,-	Rekening 2003		Rekening 2002	
Planvorming	1.117	1,4%	264	0,4%
Inrichting en onderhoud watersystemen	2.441	3,2%	3.572	4,9%
Bouw en exploitatie zuiveringstechnische werken	60.309	78,1%	56.143	77,2%
Beheersing van lozingen	3.557	4,6%	3.662	5,0%
Heffing en invordering	4.779	6,2%	4.823	6,6%
Bestuur en externe communicatie	2.156	2,8%	2.063	2,8%
Geactiveerde lasten	1.274	1,7%	1.381	1,9%
Kwijtschelding en oninbaarverklaring	1.556	2,0%	905	1,2%
Totaal	77.189	100,0%	72.813	100,0%

Inkomsten

De inkomsten van het Zuiveringschap Limburg bestaan in het verslagjaar voor bijna 95% uit zuiveringsheffingen.

Inkomsten x € 1.000,-	Rekening 2003		Rekening 2002	
Opbrengst zuiveringsheffing (incl. oude jaren)	66.932	93,9%	65.066	93,0%
Overige inkomsten	4.341	6,1%	4.911	7,0%
Totaal	71.273	100,0%	69.977	100,0%

Opbrengst zuiveringsheffing

Huishoudens en bedrijven betalen zuiveringsheffing. Het heffingstarief per vervuilingseenheid is in 2003 met € 1,5 gestegen naar € 39,90.

	tarief per ve	huishoudens		bedrijven		totaal	
		aantal ve	bedrag*	aantal ve	bedrag*	aantal ve	bedrag
2002	€ 38,40	1.137.000	43,7	574.000	22,0	1.711.000	65,7
2003	€ 39,90	1.135.000	45,3	545.000	21,7	1.680.000	67,0

ve= vervuilingseenheden

*: x 1 miljoen euro

Negatief resultaat

Het Zuiveringschap Limburg heeft een negatief jaarrekeningresultaat 2003 geboekt van € 5,9 miljoen.

Balans Zuiveringschap Limburg per 31-12-2003

Activa	x € 1.000,-
Vaste activa	
Immateriële vaste activa	2.463
Materiële activa	107.001
Vaste activa in uitvoering	13.496
Financiële vaste activa	1.992
Flottende activa	
<i>Vorderingen</i>	
Debiteuren algemeen	1.003
Debiteuren kohieren	2.722
Nog vast te stellen kohieren	-/- 1.142
Af. Raming oninbaar	-/- 1.041
Raming kwijtschelding	-/- 24
Overlopende activa	130
<i>Liquide middelen</i>	93
Totaal activa	126.693
Passiva	x € 1.000,-
Eigen vermogen	
Bedrijfsreserve	3.877
Nog te bestemmen exploitatiesaldo	-/- 5.916
Voorzieningen	
Kunstvoorwerpen	48
Aankopen onroerend goed	29.607
Projecten waterkwaliteitsbeheer	2.030
Reorganisatievoorziening	1.707
Vakantiegelden	435
Dwanginvordering	213
Langlopende schulden	
Gecontracteerde leningen o/g	77.635
Kortlopende schulden	
Schulden aan krediet-instellingen	2.810
Crediteuren algemeen	12.755
Overlopende passiva	1.492
Totaal passiva	126.693

Waterschapsheffingen

In september 2003 is begonnen met het inrichten van de nieuwe unit Waterschapsheffingen. Na een Europees aanbestedingstraject is een nieuw automatiseringssysteem aangeschaft. Het hele traject van het installeren, converteren (vanuit drie verschillende systeemomgevingen van de voormalige waterschappen) en het opleiden van medewerkers is binnen vijf maanden gerealiseerd. Verdere invoering en uitbouw gebeurt stapsgewijs. Dit implementatietraject loopt door tot 31 december 2004.

Eén aanslagbiljet

Na alle voorbereidingen in 2003 en begin 2004, hebben alle Limburgse huishoudens en bedrijven op 31 maart 2004 een nieuwe aanslag waterschapsheffingen ontvangen. Alle waterschapsheffingen zijn nu voor het eerst op één aanslagbiljet samengebracht. Nieuw in 2004 is dat de unit Waterschapsheffingen van het Waterschapsbedrijf Limburg in Roermond werkt in opdracht van de twee waterschappen.

De nieuwe organisatieopzet en de processen om alle waterschapsheffingen gecombineerd op één nota aan te bieden, genieten landelijke belangstelling. Dit geldt ook voor de klantgerichte aanpak die vertaald is in het bureau Klantenzaken, waar vanaf 2004 alle klantencontacten voor heffing en invordering binnenkomen en worden afgehandeld.

Fotowedstrijd

De foto's in dit laatste jaarverslag van het Zuiveringschap Limburg zijn gemaakt door onze eigen medewerkers. In mei 2004 is een fotowedstrijd uitgeschreven. Het resultaat kunt u zelf bewonderen. Een vakkundige jury heeft de foto op bladzijde 2 geselecteerd als winnende foto. Deze is gemaakt door Frans Albert (Vergunningen en Handhaving). De andere winnende foto's zijn gemaakt door Pieter van Bendegem (Zuiveringsbedrijf), Ger Moonen, Tjeu Bongaerts en Theo Weegels (alle drie van Waterschapsheffingen) en Evelien Nijssen (Personeelszaken en Ondersteuning)

waterkwaliteit

Waterkwaliteitsbeheer is de kerntaak van het Zuiveringschap Limburg. Door dertig jaar afvalwater te zuiveren is de waterkwaliteit in Limburg aanzienlijk verbeterd. Zuiveren alleen is niet voldoende. Watervervuiling terugdringen door vergunningen te verlenen en te handhaven zijn ook van wezenlijk belang. Om onze kerntaak uit te oefenen staat ons een geaccrediteerd laboratorium ter beschikking om de waterkwaliteit en slibmonsters te analyseren.

Water kwaliteit

Afvalwater zuiveren

In de 18 rioolwaterzuiveringsinstallaties van het Zuiveringschap Limburg is in 2003 zo'n 170 miljoen m³ afvalwater gezuiverd. Aan het zuiveren van afvalwater in Limburg is in het verslagjaar 60 miljoen euro uitgegeven.

De zuiveringsinstallaties Maastricht-Limmel en Roermond zijn de afgelopen jaren rigoureuus op de schop gegaan. Zo is de hydraulische belasting van de biologische zuivering vergroot en er zijn extra voorzieningen geregeld voor stikstofverwijdering en een aangepast beluchtingsysteem en recirculatievoorzieningen. In 2003 zijn beide vernieuwde zuiveringsinstallaties in bedrijf genomen. In totaal is er in beide installaties samen 31 miljoen euro geïnvesteerd.

De zuiveringsinstallatie Venlo heeft in 2003 een tabelregelaar gekregen. Hiermee is het mogelijk luchtinbreng, voortstuwing en stikstofverwijdering goed te laten verlopen en eenvoudig aan te passen. Het gevolg is al gauw meetbaar: de stikstofverwijdering is verbeterd en er is energie bespaard. Eerder is hiermee al ervaring opgedaan op de installaties Hoensbroek en Maastricht-Heugem.

Waterketenbedrijf

In 2003 zijn drie pilot-onderzoeken afgerond naar ketensamenwerking, te weten in de regio Venlo, regio Westelijke Mijnstreek en het project Individuele Behandeling Afvalwater (IBA). Hieruit is gebleken dat samenwerken tussen deze partijen grote voordelen met zich mee kan brengen. Om dit verder uit te werken zijn in 2003 onder leiding van een projectorganisatie drie studies verricht, nl. Organisatie & Management, Financiën & Juridische zaken en Integratie van de gemeentelijke rioleringsactiviteiten. Deze studies zijn medio 2004 de basis voor verdere besluitvorming over de ontwikkelingen rondom een Waterketenbedrijf Limburg.

Optimalisatiestudies riolering

Uit eerder genoemde Waterketenpilots is in het verslagjaar beter inzicht ontstaan in de winst wanneer gemeentelijke rioolstelsels en het zuiveringsstelsel van het Zuiveringschap (Waterschapbedrijf) op elkaar worden afgestemd. Winst zit niet alleen in geld maar ook in de kwaliteit van beide rioolstelsels. Onder meer wordt gedacht aan gemeenschappelijke investeringen en beheer- en onderhoudsactiviteiten. Om de mogelijkheden hiervoor te identificeren is beslo-

ten zogenaamde optimalisatiestudies uit te voeren voor alle afstromingsgebieden van de achttien rioolwaterzuiveringsinstallaties samen met de 47 Limburgse gemeenten.

Aansluiten panden buitengebied

In 2003 zijn vrijwel alle Limburgse gemeenten benaderd over de lozings situatie in hun buitengebied. Nog zo'n 4.000 panden blijken ongezuiverd afvalwater te lozen op oppervlaktewater of in de bodem. Per 1 januari 2005 is dit niet meer toegestaan. In 2003 zijn de eerste 55 IBA's geplaatst (Individuele Behandeling Afvalwater) in de pilotgemeente Helden. Het ziet er naar uit dat in mei 2005 het hele Limburgse buitengebied is gesaneerd; dit betekent dat dan alle huishoudelijke lozers zijn aangesloten op het riool of een IBA.

Vergunningen en handhaving

Zuiveringschap Limburg ziet erop toe dat oppervlaktewater niet wordt vervuild. Hiertoe hebben wij een strikt vergunningen- & handhavingbeleid. Bedrijven mogen alleen onder strenge voorwaarden afvalwater lozen. In Limburg handhaven diverse overheden de milieuwetgeving. In 2003 zijn initiatieven genomen om krachten te bundelen. Provincie Limburg, Rijkswaterstaat directie Limburg, Waterschapsbedrijf Limburg, Waterschap Roer en Overmaas en Waterschap Peel en Maasvallei gaan - ondersteund door het Openbaar Ministerie en de politieregio's Limburg Noord en Zuid - elkaars werkzaamheden uitvoeren in het werkveld agrarische sector en buitengebied. Hier is sprake van een groeiemodel. Na de evaluatie, die eind 2004 plaatsvindt, kan het project verbreed en/of verdiept worden. Het kan zijn dat er op termijn meer overheden gaan deelnemen en/of dat de huidige deelnemers het werkveld uitbreiden. In april 2004 hebben de betrokken partijen het samenwerkingsconvenant ondertekend.

Bij de evaluatie van de kwaliteit van de handhaving in 2003 is het Zuiveringschap Limburg op de eerste plaats geëindigd bij de handhavende instanties in Limburg.

Laboratorium: meten = weten

Chemische analyses zeggen veel over de waterkwaliteit. De toekenning van de Sterlab-accreditatie aan het Laboratorium betekent dat monsternamen en analyses aan een zo hoog mogelijke kwaliteit voldoen. De analyses, die het Laboratorium uitvoert, zijn in drie stromen te verdelen: controle van bedrijfsafvalwater, procescontrole van de zuiveringsinstallaties en de monitoring van oppervlaktewaterkwaliteit. Het Laboratorium werkt ook in opdracht van derden. Zo wordt bij bedrijven soms voor langere tijd monsternamen-apparatuur geplaatst. Uitbreiding van de service is voor het Laboratorium een continu proces. Zo is het Laboratorium in 2003 geaccrediteerd voor de monsternamen

voor de bepaling van Legionella. De accreditatie betekent voor onze opdrachtgevers dat zij verzekerd zijn van een veilige en kwalitatief hoogwaardige afhandeling van de Legionella-bepaling.

Het Laboratorium is uitgerust met geavanceerde apparatuur voor het opsporen van bestrijdingsmiddelen. Het analyseren van monsters verloopt hiermee sneller, veiliger en een stuk milieuvriendelijker door een sterke reductie van de benodigde hoeveelheid organische oplosmiddelen. Daarnaast kan nu het vaste analysepakket van 26 verschillende componenten, eenvoudiger uitgebreid worden met nieuwe componenten, waarmee we dus sneller in kunnen spelen op vragen en ontwikkelingen op het gebied van bestrijdingsmiddelen.

Afkomst laboratoriummonsters

Bedrijfsafvalwater	25 %
Oppervlaktewater incl. zwemwater	30 %
Rioolwaterzuiveringsinstallaties	33 %
Onderzoek in opdracht van derden	12 %

Zwemwater

Tijdens het zwemseizoen, van 1 mei tot 1 oktober, houdt het Zuiveringschap Limburg de kwaliteit van de oppervlaktewateren waar mag worden gezwommen, nauwlettend in de gaten. Sinds 2003 bemonsteren en analyseren medewerkers van het Laboratorium ook de zwemwateren die onder beheer van Rijkswaterstaat, directie Limburg vallen. Voor 2004 is deze opdracht uitgebreid met een aantal zwemwateren in Noord-Brabant en Gelderland.

Nieuwe naam

Vanwege de wijzigingen in de Limburgse waterschapswereld is de naam (Waterschap) Zuiveringschap Limburg per 1 januari 2004 gewijzigd in Waterschapsbedrijf Limburg.

Meer informatie over onze organisatie incl. het organisatieschema vindt u op www.wbl.nl

Gedenboek 1973 t/m 2003

Tijdens de laatste vergadering van het Algemeen Bestuur van het Zuiveringschap Limburg in december 2003 ziet het boek 'Waterkwaliteit in geuren & kleuren' het daglicht. Twee redenen liggen eraan ten grondslag: het boek valt voor Zuiveringschap Limburg én het bestaat in 2003 dertig jaar. Het boek is rijk geïllustreerd met anekdotes en foto's uit de oude doos.

Milieu verslag

Zuiveringschap Limburg verbetert de kwaliteit van het oppervlaktewater in de provincie Limburg. In totaal heeft onze organisatie 18 zuiveringsinstallaties in beheer. Venlo, Susteren en Hoensbroek zijn de drie grootste rioolwaterzuiveringsinstallaties. Deze zuiveren bijna de helft van al het Limburgse afvalwater. Vandaar dat u in dit hoofdstuk met name over deze drie zuiveringsinstallaties het milieurendement vindt.

Locatiebeschrijving drie grootste rioolwaterzuiveringsinstallaties Zuiveringschap Limburg

- Noord-Limburg Venlo, Ubroekweg 38
- Midden-Limburg Susteren, Baakhoverweg 47a
- Zuid-Limburg Hoensbroek, Klinkertstraat 75

Zuiveringsresultaat

In 2003 hebben wij in totaal bijna 170 miljoen m³ afvalwater gezuiverd. Het verwijderen van stoffen die via biologische processen zuurstof uit het water onttrekken, heeft in het jaar 2003 voor ruim 95% plaatsgevonden. De hoeveelheid fosfaat en stikstof die op alle 18 zuiveringsinstallaties is aangevoerd, is verwijderd met 74,2% resp. 78,2% (zie onderstaande tabel). Door een meefout in de afvoer van gezuiverd afvalwater, is de 75% norm van fosfaatverwijdering in het verslagjaar net niet gehaald. In 2004 vindt compensatie plaats.

Rioolwaterzuiveringsinstallatie in Limburg	Ontwerpcapaciteit *	Schoon terug naar oppervlaktewater
Venlo	340.000	Maas
Susteren	320.000	Vloedgraaf
Hoensbroek	320.000	Caumberbeek
Alle 18 installaties in Limburg	2.300.000	Beken, kanalen en rivieren

Rioolwaterzuiveringsinstallatie in Limburg	Verwijdering in 2003		
	Zuurstofbindende stoffen *	Fosfaat in %	Stikstof in %
Venlo	250.000	91,9	89,9
Susteren	240.000	89,0	83,4
Hoensbroek	280.000	64,1	89,1
Alle 18 installaties in Limburg	1.900.000	74,2	78,2

* : Uitgedrukt in vervuilingseenheden (c.q. personen). Voorbeeld: De zuiveringsinstallatie Venlo is zodanig ontworpen dat hier het afvalwater kan worden gezuiverd van 340.000 mensen.

milieuverslag

Het is wettelijk vastgelegd dat het Zuiveringschap Limburg het publiek moet laten weten wat het doet om het milieu te beschermen en hoe het overlast voor de omgeving beperkt. Vandaar dat u in dit hoofdstuk een publiekssamenvatting aantreft van de drie overheidsverslagen 2003 die in maart 2004 zijn verschenen. U kunt deze samenvatting van 2003 incl. het publieksmilieujaarverslag 2002 en de gedetailleerde overheidsverslagen ook raadplegen op onze internetsite www.wbl.nl.

Zware metalen

In het afvalwater dat op de rioolwaterzuiveringsinstallaties wordt aan-gevoerd, bevinden zich ook nog andere stoffen, zoals zware metalen. In een biologische zuiveringsinstallatie worden deze stoffen grotendeels uit het water verwijderd door opname in het zuiveringsslib. Rond 80 % van de totale hoeveelheid zware metalen wordt via het zuiveringsslib afgevoerd; de overige 20% via het biologisch gezuiverde afvalwater.

Zuiveringsslib

Een gevolg van het zuiveren van afvalwater is dat er zuiveringsslib ontstaat. Dit slib bevat ruim 95% water. Het watergehalte wordt met zeefbandpersen en drogers teruggebracht naar ca. 8%.

Na de zeefbandpers wordt het Limburgse zuiveringsslib behandeld in een van onze drie slijdrogers op de locaties Venlo, Susteren of Hoensbroek. Het resultaat is gedroogde korrels die milieuverantwoord worden afgevoerd naar de Eerste Nederlandse Cement Industrie (ENCI) in Maastricht. Hier worden de slijdkorrels, nadat zij in de BioMill zijn fijngemalen, als brandstof in de cementovens gebruikt. In 2003 is 25.500 ton aan gedroogde slijdkorrels afgevoerd naar de ENCI; dit is meer dan 90 % van onze hele slijbproductie.

Energie

Bij het zuiveren van afvalwater en bij het drogen van slib wordt energie verbruikt. In onderstaande tabel staan de verbruiksgegevens van de al eerder genoemde drie zuiveringsinstallaties over het jaar 2003 vermeld uitgedrukt in kWh en in m³ aardgas.

In Susteren staat een Warmte Kracht Koppeling-installatie (WKK). Deze wekt energie op uit aardgas en rioolgas. Dit laatste wordt verkregen uit het slijbgistingsproces. De geproduceerde hoeveelheid opgewekte elektriciteit in 2003 uit deze WKK-installatie is 3 miljoen kWh.

Energieverbruik 2003

	Elektriciteits-gebruik x 1.000 kWh		Elektriciteits- verbruik x 1.000 kWh		Aardgas- verbruik x 1.000 m ³	
	Ingekocht	Opgewekt	RWZI	Droger	RWZI	Droger
<i>Venlo</i>	13.000	0	10.000	3.000	200	4.000
<i>Susteren</i>	8.000	3.000	6.000	2.000	500	5.000
<i>Hoensbroek</i>	9.000	0	7.000	2.000	200	1.000

RWZI = Rioolwaterzuiveringsinstallatie

Uitstoot naar lucht

Tijdens het biologisch proces in de rioolwaterzuiveringsinstallaties en in de slijdrogers ontstaat als bijproduct CO₂. Dit wordt uitgestoten naar de lucht. De hoeveelheid CO₂ die ontstaat in de rioolwaterzuiveringsinstallatie is inherent aan het biologische zuiveringsproces. De hoeveelheid CO₂ die vrijkomt bij slijbdroging, ontstaat door verbranding van aardgas dat wordt ingezet bij het droogproces.

Uitstoot naar lucht 2003	CO ₂ in tonnen Afkomstig uit droger	CO ₂ in tonnen Afkomstig uit rwzi
<i>Venlo</i>	7.000	4.000
<i>Susteren</i>	11.000	5.000
<i>Hoensbroek</i>	3.000	6.000

Overige afvalstoffen

Op de installaties Hoensbroek en Venlo wordt zand uit het aangevoerde afvalwater verwijderd. Dit wordt afgevoerd naar een bedrijf dat zorgt voor milieuvriendelijk hergebruik. Ook worden er vaste bestanddelen door middel van roosters uit het afvalwater verwijderd om de mechanische onderdelen van de installatie te beschermen. Dit roostergoed wordt gestort.

Afzet overige afvalstoffen 2003	Afvalhoeveelheden in tonnen	
	Zand	Roostergoed
<i>Venlo</i>	400	170
<i>Susteren</i>	-	180
<i>Hoensbroek</i>	500	150

Toekomstig beleid

Het Zuiveringsbedrijf van het Waterschapsbedrijf Limburg wil uiterlijk 1 januari 2007 landelijk de beste zijn op het samenhangend geheel van kosten, kwaliteit, milieu, klant- en medewerkerstevredenheid. Gestreefd wordt naar een slagvaardige organisatie met vele vernieuwingen op het gebied van procesinformatie, onderhoud, KAM (Kwaliteit, Arbo en Milieu) en kostenbeheersing. Het fundament voor deze ambitie is in 2003 gelegd.

Sociaal verslag

Nieuwe organisatie

Vanwege het bedrijfsmatige karakter heeft het Zuiveringschap Limburg, vooruitlopend op de nieuwe situatie per 1 januari 2004, in de loop van 2003 een nieuwe, plattere organisatiestructuur gekregen. Het actuele organisatieschema per 1 januari 2004 treft u aan op de kaft van dit jaarverslag.

Om te wennen aan deze nieuwe organisatiestructuur en de veranderende uitgangspunten per 1 januari 2004 is besloten al in de loop van 2003 te werken volgens de nieuwe situatie. Zo is de unit Zuiveringsbedrijf met circa 125 medewerkers vanaf 1 juli 2003 aan de slag gegaan en zijn alle andere (staf)units per 1 september 2003 begonnen.

Plaatsingsproces

Het plaatsingsproces heeft in 2003 een flink beslag gelegd op de afdeling Personeelszorg en Coördinatie. In juli 2002 is begonnen met het opstellen van het Sociaal Statuut 'Herziening Limburgs Waterschapsbestel'. Aansluitend aan organisatieplannen zijn formatieboeken en plaatsingsplannen opgesteld. Tegelijkertijd kregen medewerkers de gelegenheid een belangstellingsregistratieformulier in te vullen. Na deze ronde stonden plaatsingsgesprekken op het programma. Begonnen is met het invullen van de managementfuncties zodat de nieuw aangestelde managers betrokken konden worden bij het plaatsingsproces van hun medewerkers. Vervolgens volgde een advies aan de zogeheten Voorbereidingscommissie en daarna een ontwerp-plaatsingsbesluit. Uiteindelijk is het plaatsingsproces afgerond met een definitief plaatsingsbesluit aan alle medewerkers. In 2003 is met 181 medewerkers een of meerdere plaatsingsgesprekken gevoerd. Van de 307 medewerkers zijn er 288 geplaatst. De resterende negentien medewerkers zijn bovenformatief geplaatst en zullen de komende jaren via natuurlijk verloop uit dienst treden.

Wijzigingen personeelsbezetting

Door al deze ingrepen is de personeelsbezetting in 2003 flink gewijzigd. Zo is bijvoorbeeld het aantal managers voor meer dan de helft gehalveerd: van 44 naar 20 en heeft de tweehoofdige directiestructuur per 1 januari 2004 plaats gemaakt voor één directeur. Verder is de afdeling Waterkwaliteitsbeheer met 18 medewerkers verdeeld over beide waterschappen. Uit de afdeling Heffing en Invordering van de beide waterschappen (in totaal 25 medewerkers) en van het Zuiveringschap Limburg is in Roermond de nieuwe unit Waterschapsheffingen ontstaan.

Het jaar 2003 heeft hoofdzakelijk in het teken gestaan van het implementeren van de herziening van het Limburgse waterschapsbestel inclusief een efficiency- en besparingsronde. Het herplaatsen van ca. 300 medewerkers heeft veel tijd en energie gekost. Ook de organisatiestructuur en -cultuur zijn in het verslagjaar danig veranderd als gevolg van alle wijzigingen. Het resultaat per 1 januari 2004: een bedrijfsmatige organisatie met een vernieuwde structuur en een nieuwe managementstijl waar medewerkers en maatschappij van profiteren.

Sociaal verslag

Personeelsinzicht

Op 31 december 2003 werkten er 307 medewerkers bij het Zuiveringschap Limburg. Op 31 december 2002 waren dit er 300. De gemiddelde leeftijd van de medewerkers ligt in het verslagjaar op 43. Van deze medewerkers is 75 % man en 25% vrouw.

Ziekteverzuim

Het terugdringen van het ziekteverzuim is één van de speerpunten in onze organisatie. Het management wordt nadrukkelijk betrokken bij de verzuimbegeleiding en er vindt periodiek overleg plaats tussen de Arbo-dienst en de unit Personeelszaken en Ondersteuning.

Arbeidsvoorwaarden

In 2003 is een nieuwe CAO van kracht geworden.

Kwaliteit, Arbo en Milieu (KAM)

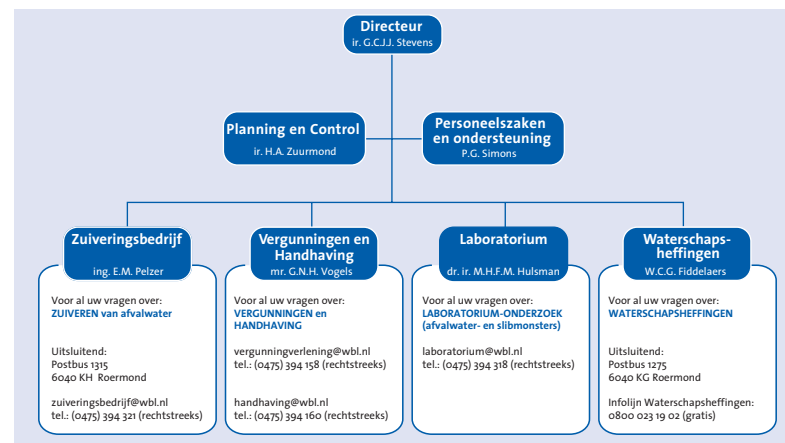
Veiligheid, gezondheid en welzijn zijn thema's die vallen onder het KAM-beleid. KAM staat voor Kwaliteit, Arbo en Milieu. Voldoende aandacht voor arbeidsomstandigheden bij management en medewerkers draagt bij aan een veilige, gezonde en prettige werkomgeving. Voor de melding van ongewenste intimiteiten en verbale of fysieke agressie is een vertrouwenspersoon binnen de organisatie aangewezen.

In 2003 is aandacht besteed aan het uitwerken van de contouren van een volwaardig KAM-beleid. Met name op de zuiveringsinstallaties ging aandacht uit naar KAM-aspecten, zoals de signalering en markering van gevaarlijke werksituaties. Ook heeft er een uitgebreide Risico Inventarisatie en Evaluatie (RIO) plaatsgevonden op alle zuiveringsinstallaties en op het kantoor te Roermond. Een groot aantal mensen is opgeleid tot interne auditor. In 2003 is begonnen met de werkzaamheden tot KAM-certificering van de unit Zuiveringsbedrijf en de unit Vergunningen & Handhaving (V&H).

Ondernemingsraad

In het verslagjaar hebben de vergaderingen van de Ondernemingsraad veelal in het teken van de bestelwijziging gestaan. Dit betekende in de praktijk vooral vergaderingen in BOR-verband; dit is de gemeenschappelijke OR van de drie waterschappen. Eind 2003 keerde de normale situatie weer terug. Meer informatie staat vermeld in het OR-jaarverslag 2003 van het Zuiveringschap Limburg.

Organisatieschema Waterschapsbedrijf Limburg per 1 januari 2004

Bestuur Zuiveringschap Limburg 1-1-2001 t/m 31-12-2003

Ir. H.A. van Alderwegen, voorzitter
Drs. Ing. G. Aldag (D.B.)
Ir. H.P.N. Govers (D.B.)
Drs. P.E.M.A. Haane (D.B.) tot 1-3-2003
P.G.G. Hilhorst (D.B.)
P.M.J. Keijmis (D.B.) per 1-3-2003
Mw. C.J.M. Kienhuis (D.B.)
Ir. J.T.G.M. Koolen (D.B.)
M.F. Arévalo-Verstappen
E.F.M. van Bommel beëdigd op 24-4-2003
C.T. Cornelissen
H.J. Esten
H.R. Franssen
Mr. H.J. Heezen
Ing. R.J.E. Kok
Drs. F.W.G. Laarakker
Drs. A.J.W. Lenders
W.G.J. Lennertz beëdigd op 26-6-2003
A.C.M.S. Lenoir † 7-2-2003
J.H.J. van der Linden
Ing. K.J.H.M. van Nuys
Mw. J.A.M.M.J. Peeters
G.P. Roelofs
H.H. Ruiten beëdigd op 27-10-2002
J.C.M. Schrijen
J.J.M. Som
H.Chr.J. Sonnemans † 29-6-2002
J.H. Spaans
Ir. H.M.J.M. Tacken afgetreden per 20-12-2002
Ir. G.A.M. Tummers
Mw. E.H.M. Vanderheijden

D.B. = Dagelijks bestuur

Bestuur Waterschapsbedrijf Limburg

Overgangsbestuur 4 januari tot 1 juli 2004

Namens Waterschap Peel en Maasvallei:

Ir. H.A. van Alderwegen, voorzitter

Drs. Ing. G. Aldag

Ir. J.G.T.M. Koolen

Namens Waterschap Roer en Overmaas:

Drs. F.W.G. Laarakker, vice-voorzitter

Ir. H.P.N. Govers

Drs. A.J.W. Lenders

Bestuur per 4 juli 2004

Namens Waterschap Peel en Maasvallei:

Ir. H.A. van Alderwegen, voorzitter

Drs. Ing. G. Aldag

Ir. J.G.T.M. Koolen

Namens Waterschap Roer en Overmaas:

Drs. F.W.G. Laarakker, vice-voorzitter

P.J.B.C. Thomas

C.T.G. Wolfhagen

Afzendergegevens

W A T E R S C H A P S B E D R I J F
L I M B U R G

Postbus 314
6040 AH Roermond

T 0475 394 444

F 0475 311 605

E info@wbl.nl

I www.wbl.nl

Colofon

Tekst en eindredactie

Karin Leijsten, Waterschapsbedrijf Limburg

Fotografie

De foto's in dit jaarverslag zijn een selectie uit de fotowedstrijd onder de medewerkers.

Vormgeving & Drukwerk

Andi Drukwerkindustrie, Geleen

Oplage

1250 stuks

Papiersoort

Gekozen is voor milieuvriendelijk kwaliteitspapier.